

Akerselva – du gamle og blå?

Det er i år 60 år siden Oslos Arbeiderpartiordfører Carl Jeppesen proklamerte at arbeidet med å rense opp i og rundt Akerselva skulle begynne. Jeppesens målsetting i 1917 var å gjøre Akerselva til et smilebånd i byens ansikt i stedet for en heslig rynke.

Selv om det åpenbart tar sin tid å forandre en rynke til et smilebånd, har det skjedd mye med «den gamle og grå» i disse 60 årene. Sakte og sikkert har den blitt mindre grå, og om noen år skal den visstnok sågar bli blå!

Akerselva er en så viktig del av Oslo at elvas historie også er byens historie. På samme måte forteller Akerselvas tilstand i dag mye om den tilstand byen forøvrig befinner seg i. Det er derfor gledelig at arbeidet med å gjøre elva og dens bredder til en attraktiv del av vårt bymiljø stadig pågår, og – ikke minst – gir resultater. Vi vil gjerne gi politikere og tekniske etater i Oslo kommune et anerkjennende klapp på skulderen for at Akerselva er i ferd med å bli et slags smilebånd. Alt for ofte glemmer man å gi uttrykk for tilfredshet med ting som skjer i nærmiljøet. Det er synd fordi det likevel er nok av ting å sette fingeren på. F.eks. at Akerselvas nedre løp for alltid er lukket inne og aldri kan bli noe smilebånd.

I dette nummeret følger St. Hallvard opp den stadig voksende interesse som i det siste er blitt Akerselva til del. Vandringene fra os til os har lenge vært en av de mest populære «Kjenn din by-omvisninger», og for tiden presenteres vandringen som utstilling i Oslo kommunes informasjonssenter. I høst har det også kommet en ny tilvekst til Oslo-litteraturen, nemlig Sigurd Senjes bok om Akerselva. Vi anmelder og presenterer Senjes bok og bringer også annet stoff om Akerselva i tillegg til stoff om andre sider av byens naturmiljø.

Akerselvas mest spennende særpreg er at den på en helt spesiell måte både er natur og kultur. Langs dens fosser og stryk ligger så å si den industrielle revolusjon i Norge på rekke og rad. Her ligger fremdeles fabrikkannleggene og arbeiderboligene og vitner om elvas betydning for utviklingen av det samfunn vi i dag lever i. Denne dobbeltsidighet ved Akerselva er beskrevet av Oskar Braaten i hans roman «Kammerset» som pussig nok utkom nettopp i det herrrens år 1917. Oskar Braaten karakteriserer Akerselva som

«– den nyttigste og mest arbeidsomme elv i hele Norge!»,

og samtidig skriver han noe forurettet på elvas vegne at

«– De aner ikke det, ser du, at du har likeså mange fosser som mange av disse romantiske filleelvene opigjennem dalene.»

På samme måte som Oslo har satset mye på å realisere den målsetting Carl Jeppesen formulerte i 1917, bør det nå satses på et samlet verne- og rehabiliteringsprogram for det *bygningmessige* miljøet langs elva. Noe er allerede gjort, men enda mer er ugjort. Et slikt program bør komme så snart som mulig og følges opp med en *fremdriftsplan*. Det er nemlig stor fare for at den bygningmessige del av Akerselvamiljøet vil gå tapt for alltid dersom det på nytt tar over 60 år å realisere målsettingen. Om 60 år viser kalenderen år 2037.